

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 162/2015-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. apríla 2015 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSŤ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej obchodnou spoločnosťou Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie postupom Krajského súdu v Bratislave a jeho uzneseniami sp. zn. 21 CoE/201/2012 z 26. marca 2013 (Rvp 3512/2014), sp. zn. 20 CoE/59/2012 z 28. marca 2012 (Rvp 3513/2014), sp. zn. 21 CoE/7/2012 z 24. apríla 2012 (Rvp 3994/2014), sp. zn. 22 CoE/255/2013 z 28. augusta 2013 (Rvp 10022/2014), sp. zn. 21 CoE/484/2012 z 23. apríla 2013 (Rvp 11313/2014) a sp. zn. 21 CoE/184/2013 z 26. novembra 2013 (Rvp 11360/2014) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a jeho uzneseniami sp. zn. 7 ECdo/263/2013 z 9. januára 2014 (Rvp 3512/2014), sp. zn. 5 Oboer/286/2013 z 27. novembra 2013 (Rvp 3513/2014), sp. zn. 5 Cdo/8/2013 z 9. decembra 2013 (Rvp 3994/2014), sp. zn. 8 ECdo/81/2014 zo 4. júna 2014 (Rvp 10022/2014), sp. zn. 3 Oboer/192/2013 z 12. júna 2014 (Rvp 11313/2014) a sp. zn. 5 ECdo/114/2014 z 19. júna 2014 (Rvp 11360/2014) a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 3512/2014, Rvp 3513/2014, Rvp 3994/2014, Rvp 10022/2014, Rvp 11313/2014 a sp. zn. Rvp 11360/2014 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. III. ÚS 162/2015.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 1. apríla 2014, 9. apríla 2014, 19. augusta 2014, 8. septembra 2014 a 10. septembra 2014 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) označeným postupom a uzneseniami Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „postup a uznesenia krajského súdu“) a označeným postupom a uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „postup a uznesenia najvyššieho súdu“).

Zo sťažností a z pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá inter alia poskytovaním úverov z vlastných zdrojov a že

v rámci tejto činnosti poskytla na základe zmlúv o úvere uzavretých s fyzickými osobami – dlžníkmi úvery, ktoré boli títo povinní vrátiť podľa podmienok dojednaných v úverových zmluvách. Vzhľadom na skutočnosť, že dlžníci dobrovoľne nepristúpili k úhrade svojich záväzkov, stali sa pohľadávky sťažovateľky splatnými. Na základe exekučných titulov – rozhodcovských rozsudkov, resp. notárskych zápisníc – boli v prospech sťažovateľky začaté exekučné konania, v priebehu ktorých príslušné prvostupňové súdy uzneseniami rozhodli o ich zastavení. Po podaní odvolaní sťažovateľkou krajský súd uzneseniami potvrdil prvostupňové uznesenia ako vecne správne. Keďže krajský súd „*sa nesprávne vysporiadal s právnymi argumentmi oprávneného a pochybil pri aplikácii únievého práva*“, podala sťažovateľka proti jeho uzneseniam dovolania, ktoré však najvyšší súd uzneseniami odmietol ako neprípustné.

Sťažovateľka v predostretej argumentácii atakuje právne závery vyplývajúce z rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktorým vytýka ich nesprávnosť z hľadiska právneho posúdenia relevantných hmotnoprávných ustanovení príslušných právnych predpisov na predmetnú právnu vec sa vzťahujúcich a zároveň poskytuje ústavnému súdu vlastnú interpretáciu právnych predpisov vzťahujúcich sa na uvedené konania. Poukazujúc na rozsiahlu judikatúru Súdneho dvora Európskych spoločenstiev (ďalej len „Súdny dvor“) sťažovateľka vyjadruje presvedčenie, že krajský súd ani najvyšší súd pri svojom rozhodovaní nepostupovali podľa Smernice Rady č. 93/13/ES, ktorá, pokiaľ ide o výklad čl. 47 charty, ukladá vnútroštátnym súdom povinnosť dôsledne uplatňovať princíp kontradiktórnosti konania, čo sa v jej prípade nestalo, keďže je evidentné, že oba súdy odopreli sťažovateľke možnosť vyjadriť sa k „*nepríjateľnej podmienke*“, ako aj k prípadnému vyjadreniu povinného.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka v petite žiada, aby ústavný súd vydal rozhodnutie, ktorým vysloví porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 47 charty postupom a uzneseniami krajského súdu a postupom a uzneseniami najvyššieho súdu v uvedených konaniach, zruší uznesenia krajského súdu a uznesenia najvyššieho súdu, veci vráti

krajskému súdu na ďalšie konanie a sťažovateľke prizná primerané finančné zadostučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

Podľa § 112 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku môže súd v záujme hospodárnosti konania spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 3512/2014, Rvp 3513/2014, Rvp 3994/2014, Rvp 10022/2014, Rvp 11313/2014 a sp. zn. Rvp 11360/2014 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky a všeobecných súdov rozhodol ústavný súd uplatniac citované právne normy tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

2.1 K namietanému porušeniu označených práv postupom a uzneseniami krajského súdu

Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach podrobne analyzoval dôvody zjavnej neopodstatnenosti sťažností sťažovateľky a plne sa stotožňuje s dôvodmi, ktoré v nich uviedol (napr. sp. zn. III. ÚS 242/2011 z 31. mája 2011, sp. zn. II. ÚS 473/2011 z 20. októbra 2011, sp. zn. II. ÚS 303/2011 z 24. augusta 2012, sp. zn. III. ÚS 397/2011 z 27. septembra 2011, sp. zn. I. ÚS 227/2012 zo 16. mája 2012, sp. zn. I. ÚS 382/2012 z 22. augusta 2012, sp. zn. I. ÚS 409/2012 z 22. augusta 2012, sp. zn. III. ÚS 7/2013 z 15. januára 2013, II. ÚS 377/2013 z 26. júna 2013, sp. zn. III. ÚS 453/2013

z 26. septembra 2013 a iné), pri akceptovaní právnych záverov rozhodnutí všeobecných súdov o vyhlásení exekúcií za neprípustné a ich zastavení, pretože rozhodcovské rozsudky alebo notárske zápisnice, na podklade ktorých boli exekúcie vedené (resp. navrhnuté), neboli z rôznych dôvodov spôsobilými exekučnými titulmi na vedenie exekúcií. Na uvedenom nemení nič ani argumentácia sťažovateľky o porušení práva na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces zaručeného čl. 47 charty a z neho vyplývajúcej zásady kontradiktórnosti konania tým, že konajúce súdy pred rozhodnutím o posúdení zmluvnej podmienky ako nekalej nedali účastníkom konania príležitosť vyjadriť sa k týmto dôvodom, tak ako to sťažovateľka odvodzuje z rozsiahlej judikatúry Súdneho dvora. Ústavný súd v tejto súvislosti predovšetkým pripomína, že sťažovateľka mala možnosť oboznámiť sa s dôvodmi zastavenia exekúcií už z uznesení prvostupňových súdov, proti ktorým aj podala odvolania, v ktorých sa k týmto dôvodom vyjadрила. Obdobne aj povinní z exekúcií, ktorí mali v zmluvnom vzťahu so sťažovateľkou postavenie spotrebiteľov, mali po doručení uznesení prvostupňových súdov možnosť vyjadriť sa, resp. podať odvolanie v tom smere, že si neprajú, aby bolo v ich prípadoch vylúčené uplatnenie nekalej zmluvnej podmienky. Sťažovateľkou uplatnenými argumentmi sa krajský súd vo svojich uzneseniach náležite zaoberal a zrozumiteľne uviedol dôvody, pre ktoré vzhliadol uznesenia prvostupňových súdov ako vecne správne.

Pre ústavnú udržateľnosť napadnutého postupu a uznesenia postačuje, aby bola zásada kontradiktórnosti dodržaná v konaní ako celku (v posudzovanom prípade v konaní na oboch stupňoch). Presadzovanie názoru, že na každom jednom stupni súdnictva musí byť uvedená zásada dodržaná bez výnimky, by podľa názoru ústavného súdu odvolaciemu súdu v zásade prisúdilo len funkciu akéhosi kasačného orgánu bez reálnej možnosti konvalidovať prípadné procesné nedostatky vlastným postupom. Na základe uvedeného preto ústavný súd dospel k záveru, že postupom krajského súdu a jeho uzneseniami bol v daných veciach princíp kontradiktórnosti súdneho konania, ktorý je obsahom práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 charty, dodržaný, čím k porušeniu označených práv dôjsť nemohlo.

Vzhľadom na to, že sťažovateľke sú známe aj iné dôvody odmietnutia jej sťažností, ústavný súd prihliadajúc na zásadu procesnej hospodárnosti konania predloženej sťažnosti v časti smerujúcej proti postupu a uzneseniam krajského súdu odmietol podľa poslednej vety § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnené bez ďalšieho odôvodnenia (bod 2 výroku uznesenia).

2.2 K namietanému porušeniu označených práv postupom a uzneseniami najvyššieho súdu

Z rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že už uznesením sp. zn. III. ÚS 291/2014 z 24. apríla 2014 odmietol ako zjavne neopodstatnené obsahovo identické sťažnosti sťažovateľky, ktorými napadla postup najvyššieho súdu v dovolacích konaniach a jeho uznesenia, ktorými odmietol sťažovateľkou podané dovolania ako procesne neprípustné.

Ústavný súd preto opätovne konštatuje, že sťažovateľka aj napriek skutočnosti, že jej musí byť známy názor ústavného súdu na danú problematiku, naďalej podáva sťažnosti vo veciach, ktoré sú skutkovo a právne identické s tými, ktoré už ústavný súd v minulosti riešil, preto je zrejmé, že sťažovateľka nesúhlasí s ustáleným názorom ústavného súdu, a teda ani s jeho rozhodnutiami o predchádzajúcich typovo zhodných sťažnostiach sťažovateľky. Vyvstáva preto otázka, aký význam a efektivitu má uvedený postup pre sťažovateľku, pretože ani podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva nie je bezpodmienečne nevyhnutné ako predpoklad možnosti obrátiť sa na tento medzinárodný súdny orgán vyčerpať právny prostriedok nápravy na národnej úrovni, pokiaľ sa javí z materiálneho hľadiska v skutkovo a právne zhodných prípadoch ako neefektívny.

Keďže preskúmaním pripojených uznesení najvyššieho súdu ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania, pozn.) signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu, ktorý by nemal oporu v príslušnom

procesnom kódexe, pričom medzi napadnutými uzneseniami najvyššieho súdu a možnosťou porušenia práv sťažovateľky zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 charty nezstila ani takú súvislosť, ktorá by odôvodňovala prijatie predložených sťažností na ďalšie konanie, tieto, rovnako, ako v predchádzajúcom prípade, odmietol podľa poslednej vety § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti bez ďalšieho odôvodnenia (bod 2 výroku uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2015